

Lovforslag nr. L 137. Fremsat den 7. december 1999 af socialministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og lov om social pension

(Efterlevelseshjælp, ophævelse af efterlevelsespension m.v.)

§ 1

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 707 af 29. september 1998, som senest ændret ved § 15 i lov nr. 353 af 2. juni 1999, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 85 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 10 a

*Hjælp til efterlevende
Efterlevelseshjælp*

§ 85 a. Kommunen yder efter ansøgning efterlevelseshjælp efter reglerne i stk. 2-8 til personer, hvis ægtefælle eller samlever afgår ved døden.

Stk. 2. Hjælpen er betinget af, at efterlevende levede sammen med afdøde på fælles bopæl her i landet i de seneste 3 år forud for dødsfaldet.

Stk. 3. Hjælpen kan højst udgøre 10.000 kr. og ydes til efterlevende, hvis beregnede årsindtægt ikke overstiger 160.000 kr. Ved en beregnet årsindtægt over det i 1. pkt. nævnte nedsættes hjælpen og bortfalder helt ved en beregnet årsindtægt, der overstiger 250.000 kr.

Stk. 4. I opgørelsen af den beregnede årsindtægt indgår den efterlevendes beregnede personlige årsindtægt herunder eventuelle indtægter, der måtte tilkomme efterlevende som følge af dødsfaldet. Endvidere indgår efterlevendes formue og formuerettigheder over 100.000 kr., herunder formuerettigheder som udløses som følge

af dødsfaldet. I de tilfælde, hvor der ikke finder skifte sted, indgår afdødes og den efterlevende ægtefælles formue og formuerettigheder, der overstiger 100.000 kr. De beløb, som opgøres efter 2. og 3. pkt., medregnes med 30 pct.

Stk. 5. Hjælpen udbetales snarest muligt efter ansøgningstidspunktet.

Stk. 6. Hvis der foreligger forhold, der viser, at efterlevendes beregnede årsindtægt kun kan fastslås med betydelig usikkerhed, udbetales efterlevelseshjælpen med et a conto beløb.

Stk. 7. I det omfang, det følger af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971, og den tilhørende EØS-aftale, fraviges bestemmelserne om efterlevelseshjælp for personer, der efter denne forordning og EØS-aftalen er omfattet af dansk lovgivning om social sikring.

Stk. 8. Socialministeren fastsætter regler om afgrænsning af modtagere, opgørelse af indtægt og formue samt graduering af hjælpen og efterfølgende opgørelse af den beregnede hjælp. Endvidere fastsætter socialministeren regler om afgørelseskompetencen m.v. for personer, som er omfattet af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 og den tilhørende EØS-aftale.«.

2. I § 106 indsættes som 2. pkt.:

»Staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til efterlevelseshjælp efter kapitel 10 a.«.

3. I § 109, stk. 1, indsættes som nr. 11:

»11) § 85 a om efterlevelseshjælp.«.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 22 af 14. januar 1998, som senest ændret ved lov nr. 287 af 12. maj 1999, foretages følgende ændringer:

1. I § 39, stk. 2, nr. 2, ændres »størrelse.« til: »størrelse, herunder«.

2. I § 39, stk. 2, indsættes som nr. 3:

»3) hvis pensionistens ægtefælle eller samlever dør.«.

3. § 39, stk. 3, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Omregning, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, sker med virkning fra den 1. i måneden efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget oplysninger om de ændrede forhold. Omregning, jf. stk. 2, nr. 3,

sker med virkning fra dagen efter pensionistens ægtefælles eller samlevers dødsfald.

Stk. 4. Hvis oplysning om ændringer, jf. stk. 2, der medfører forhøjelse af pensionen, modtages af kommunalbestyrelsen senere end tidspunktet for ændringen, omregnes pensionen med tilbagevirkende kraft for tidspunktet for ændringen, dog højst for en periode på 6 måneder fra tidspunktet for modtagelsen af oplysningerne, jf. stk. 3.«.

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

4. § 48 ophæves.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. april 2000, og har virkning for de tilfælde, hvor dødsfaldet indtræder 1. april 2000 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som led i aftalen om finansloven for 2000 mellem Regeringen og SF, CD og EL foreslås følgende ændringer i lov om aktiv socialpolitik og i lov om social pension:

Lov om aktiv socialpolitik

I dag er det kun pensionister, der er gift med pensionister, der er sikret en efterlevelseshjælp i form af efterlevelseshjælp. Med nærværende forslag sikres såvel samlevende som samlevende gifte (herunder registrerede partnere) mulighed for efterlevelseshjælp, fx også personer, der modtager efterløn eller er på kontanthjælp. Hjælpen er ikke længere afhængig af status som pensionist, og omfatter hermed både pensionister og ikke-pensionister. Det bemærkes, at den aftalte efterlevelseshjælp svarer til det, der i aktivlovens terminologi hedder efterlevelseshjælp.

I modsætning til efterlevelseshjælpen er efterlevelseshjælp indtægts- og formueafhængig med et bundfradrag vedrørende formuen på 100.000 kr. Hjælpen, der er skattepligtig, er således et supplement for de grupper, der ikke er dækket af arbejdsmarkeds-pensions- og forsikringssystemerne eller ikke modtager tilstrækkelige beløb herfra eller i øvrigt har ringe indtægter eller formue.

I en dødsfaldssituation går der erfaringsmæssigt et stykke tid, før der er overblik over den efterlevendes økonomiske situation, men det økonomiske behov er i reglen mest aktuelt i umiddelbar forlængelse af dødsfaldet. Med henblik på at undgå et meget stort antal efterbetalingssager, foreslås det at udbetale hjælpen endeligt, hvis der ved kommunens behandling af sagen foreligger forhold, der viser, at efterlevendes beregnede indtægt - herunder indtægter og formuerettigheder som følge af dødsfaldet - vil ligge inden for det beregnede indtægstinterval, hvor der kan udbetales hjælp. Hvis der ved kommunens behandling af sagen foreligger forhold, der viser, at efterlevendes beregnede indtægt - herunder indtægter og formuerettigheder som følge af dødsfaldet - vil overstige det i § 85

a, stk. 3, 2. pkt. nævnte beløb, udbetales der ikke efterlevelseshjælp. I disse to tilfælde kan der kun ske efterregulering til gunst for den efterlevende.

Hvis der foreligger forhold, der viser, at efterlevendes beregnede indtægt kun kan fastslås med betydelig usikkerhed, udbetales efterlevelseshjælpen med et conto beløb.

Efterlevelseshjælpen udbetales snarest muligt efter ansøgningstidspunktet. Kommunen skal klart tilkendegive over for den efterlevende, hvornår den udbetalte hjælp er ydet som et a conto beløb. I de tilfælde, der er udbetalt et a conto beløb, reguleres det, så snart der efterfølgende er fuldt overblik over den efterlevendes økonomiske situation.

Efterlevelseshjælpen gælder for såvel gifte som samlevende. Hvad angår afgrænsningen af samlevende og ikke-samlevende finder principperne i lov om social pension og børnetilskudsloven anvendelse. Dog kræves det efter det foreliggende forslag, at den efterlevende for at få hjælp skal have samlevet med den nu afdøde på fælles bopæl her i landet i et ægte-skabslignende forhold i de seneste 3 år forud for dødsfaldet. Det følger af aktivlovens regler, at pågældende skal opholde sig her i landet for at få udbetalt hjælpen.

Hjælpens størrelse fastsættes ud fra den efterlevendes persons beregnede årsindtægt, der består af 2 elementer. I opgørelsen af den beregnede årsindtægt indgår den efterlevendes beregnede personlige årsindtægt herunder eventuelle indtægter, der måtte tilkomme efterlevende som følge af dødsfaldet. Endvidere indgår efterlevendes formue og formuerettigheder over 100.000 kr., herunder formuerettigheder som udløses som følge af dødsfaldet. I de tilfælde, hvor der ikke finder skifte sted, indgår afdødes og den efterlevende ægtefælles formue og formuerettigheder, der overstiger 100.000 kr. De beløb, som opgøres efter 2. og 3. pkt., medregnes med 30 pct.

Formuen opgøres netto. Det vil sige, at det fx er friværdien i en ejerbolig, der indgår i beregningsgrundlaget. Ligeledes fradrages eksempelvis skatter af skattepligtige engangsudbetalinger til den efterlevende som følge af dødsfaldet. Endvidere indgår arv efter

F. t. l. vedr. aktiv socialpolitik og lov om social pension

fradrag af skat, afgifter og andre omkostninger i forbindelse med skifte.

De elementer, der indgår i formuen, svarer i øvrigt til de elementer, der indgår i formuetillægget i lov om individuel boligstøtte. Dog indgår i nærværende forslag efterlevendes formue eller fællesformuen og ikke husstandsformuen.

Der er sædvanlig ankeadgang vedrørende kommunens afgørelse om efterlevelseshjælp.

Lov om social pension

Som følge af forslaget om indførelse af en efterlevelseshjælp i lov om aktiv socialpolitik foreslås

det, at reglen om efterlevelsespension i pensionslovens § 48 afskaffes.

Endvidere foreslås det, at pensionen til en pensionist, hvis ægtefælle eller samlever dør, omregnes med virkning fra dagen efter, at dødsfaldet indtræder.

De foreslåede ændringer skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte lovforslag om ændring af lov om social pension (Ophør af pensionsudbetaling på dødsfaldstidspunktet).

Administrative konsekvenser for det offentlige

Med det samlede lovforslag vil der følge en række administrative og tekniske justeringer og omlægninger af bl.a. edb-systemer, men disse vurderes dog at være begrænsede.

*Økonomiske konsekvenser for det offentlige***Lov om aktiv socialpolitik**

Forslaget om efterlevelseshjælp skønnes at medføre en samlet offentlig merudgift i 2000 på 90,0 mill. kr., 120,0 mill. kr. i 2001, 120,0 mill. kr. i 2002 og 120,0 mill. kr. i 2003.

Den samlede merudgift fordeler sig mellem staten og kommunerne med 50 pct. til hver, således at de

statslige merudgifter i 2000 skønnes til 45,0 mill. kr. og 60,0 mill. kr. i BO-årene, medens kommunernes merudgift tilsvarende skønnes til 45,0 mill. kr. i 2000 og 60,0 mill. kr. i de efterfølgende BO-år.

De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Lov om social pension

Afskaffelsen af efterlevelsespensionen skønnes at medføre en samlet offentlig mindredgift på 112,5 mill. kr. i 2000 og på 150,0 mill. kr. i BO-årene. De statslige mindredgifter skønnes til 110,0 mill. kr. i 2000 og 146,7 mill. kr. i BO-årene, medens primærkommunernes mindredgifter skønnes til 2,5 mill. kr. i 2000 og 3,4 i BO-årene. Opreguleringen til enliges rettigheder for efterlevende skønnes at give en samlet offentlig merudgift på 14,3 mill. kr. i 2000, hvoraf den statslige andel udgør 13,9 mill. kr. og den primærkommunale 0,4 mill. kr. I BO-årene skønnes den samlede offentlige merudgift til 19,0 mill. kr., hvoraf den statslige andel udgør 18,5 mill. kr. og den primærkommunale andel 0,5 mill. kr.

De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Erhvervmæssige og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at medføre erhvervmæssige eller miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Forslaget vil få betydning for de personer, der i medfør af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og den tilhørende EØS-aftale, er berettiget til at modtage hjælp til efterladte fra Danmark.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/ Mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/ Merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Forslaget om afskaffelse af efterlevelsespension skønnes at give en samlet mindreudgift i 2000 på 112,5 mill. kr. og 150,0 mill. kr. i BO-årene. Forslaget skønnes at give staten mindreudgifter på 110,0 mill. kr. i 2000 og 146,7 mill. kr. i BO-årene. Kommunernes mindreudgifter skønnes i 2000 til 2,5 mill. kr. og 3,4 mill. kr. i BO-årene	Forslagets øvrige dele skønnes at give en samlet merudgift i 2000 på 104,3 mill. kr. og 139,0 mill. kr. i de efterfølgende BO-år. Forslaget skønnes at give staten en merudgift på 58,9 mill. kr. i 2000 og 78,5 mill. kr. i de efterfølgende BO-år. Merudgiften for kommunerne skønnes til 45,4 mill. kr. i 2000 og 60,5 mill. kr. i de følgende BO-år
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Et begrænset merarbejde for staten	Et vist merarbejde for kommunerne
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der er ved lovforslaget taget hensyn til Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, og den tilhørende EØS-aftale.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med bestemmelsen indføres en efterlevesshøj, der omfatter såvel ægtefæller (herunder registrerede partnere) som samlevende, der lever sammen i et ægteskabslignende forhold. Hjælpen er en engangsydelse for personer med særligt behov og er skattepligtig.

I en dødsfaldssituation går der erfaringsmæssigt et stykke tid, før der er overblik over den efterlevendes økonomiske situation, men det økonomiske behov er i reglen mest aktuell i umiddelbar forlængelse af dødsfaldet. Med henblik på at undgå et meget stort antal efterbetalingssager, foreslås det derfor at udbetale hjælpen endeligt, hvis der ved kommunens behandling af sagen foreligger forhold, der viser, at efterlevendes beregnede indtægt - herunder indtægter og formuerettigheder som følge af dødsfaldet - vil ligge inden for

det beregnede indtægstinterval, hvor der kan udbetales hjælp.

Hvis der ved kommunens behandling af sagen foreligger forhold, der viser, at efterlevendes beregnede indtægt - herunder indtægter og formuerettigheder som følge af dødsfaldet - vil overstige det i § 85 a, stk. 3, 2. pkt. nævnte beløb, udbetales der ikke efterlevesshøj.

I disse tilfælde kan der kun ske efterregulering til gunst for den efterlevende.

Hvis der derimod foreligger forhold, der viser, at efterlevendes beregnede indtægt kun kan fastslås med betydelig usikkerhed, udbetales efterlevesshøjpen med et a conto beløb.

Efterlevesshøjpen udbetales snarest muligt efter ansøgningstidspunktet. Kommunen skal klart tilkendegive over for den efterlevende, hvornår den udbetalte hjælp er ydet som et a conto beløb. I de tilfælde, der er udbetalt et a conto beløb, reguleres det, så snart

der efterfølgende er fuldt overblik over den efterlevendes økonomiske situation.

Reglerne om tilbagebetaling i lov om aktiv socialpolitik finder således ikke anvendelse, bortset fra i tilfælde af svig.

Der foreslås ikke nogen absolut tidsgrænse mellem a conto udbetalingen og den efterfølgende regulering, da sager om eksempelvis erstatninger for tab af forsørger kan være langvarige.

Det er en betingelse, at samlivet har været ægte-skabslignende. Desuden skal det have haft en varighed på mindst 3 år umiddelbart forud for dødsfaldet og have fundet sted her i landet.

I overensstemmelse med aktivlovens bestemmelser om ophold er udbetaling af hjælpen betinget af, at såvel den afdøde som den efterlevende har lovligt ophold i Danmark.

Hjælpens størrelse fastsættes ud fra den efterlevende persons beregnede årsindtægt, der består af 2 elementer. I opgørelsen af den beregnede årsindtægt indgår den efterlevendes beregnede personlige årsindtægt herunder eventuelle indtægter, der måtte tilkomme efterlevende som følge af dødsfaldet. Endvidere indgår efterlevendes formue og formuerettigheder over 100.000 kr., herunder formuerettigheder som udløses som følge af dødsfaldet. I de tilfælde, hvor der ikke finder skifte sted, indgår afdødes og den efterlevende ægtefælles formue og formuerettigheder, der overstiger 100.000 kr. De beløb, som opgøres efter 2. og 3. pkt., medregnes med 30 pct.

Reglerne herom fastsættes i en bekendtgørelse. For gifte såvel som samlevende er det hensigten at fastsætte formuetillægget som efterlevendes formue på dødsfaldstidspunktet tillagt arv fra afdødes bo samt rettigheder til skattefrie såvel som skattepligtige engangsudbetalinger, som udløses som følge af dødsfaldet. I tilfælde, hvor der ikke finder skifte sted, er det hensigten at fastsætte formuetillægget som fællesformuen på dødsfaldstidspunktet samt rettigheder til skattefrie såvel som skattepligtige engangsudbetalinger, som udløses som følge af dødsfaldet.

På ansøgningstidspunktet er spørgsmålet om skifte i reglen ikke afgjort, hvorfor efterlevendes tilkendegivelse herom må være retningsgivende for kommunens afgørelse.

Formuen omfatter såvel fast ejendom - uanset beliggenhed - som andre formuegoder og opgøres netto. Det vil sige, at det fx er friværdien i en ejerbolig, der indgår i beregningsgrundlaget. Ligeledes fradrages eksempelvis skatter af skattepligtige engangsudbetalinger til den efterlevende som følge af dødsfaldet.

Endvidere indgår arv efter fradrag af skat, afgifter og andre omkostninger i forbindelse med skifte.

De elementer, der indgår i formuen, svarer i øvrigt til de elementer, der indgår i formuetillægget i lov om individuel boligstøtte. Dog indgår i nærværende forslag efterlevendes formue eller fællesformuen og ikke husstandsformuen.

Eksempler på de indtægter, der kan tilkomme efterlevende, er løbende udbetalinger fra forsikringer og pensionskasser.

Eksempler på formuerettigheder er den såkaldte efterlevelsessum fra ATP samt engangsbeløb ligeledes fra forsikringer, pensionskasser. Endvidere kan der være tale om erstatning for tab af forsørger.

Den nærmere præcisering af efterlevelshjælpen vil blive fastsat i en bekendtgørelse.

Størrelsen af efterlevelshjælpen ses i nedenstående tabel. Der udbetales således 10.000 kr. i hjælp ved en indtægt på 169.999 kr., mens der udbetales 9.000 kr. ved en indtægt på 170.000 kr.:

Beregnet indtægt i kr.	Efterlevelshjælp i kr.
Under 160.000	10.000
Under 170.000	9.000
Under 180.000	8.000
Under 190.000	7.000
Under 200.000	6.000
Under 210.000	5.000
Under 220.000	4.000
Under 230.000	3.000
Under 240.000	2.000
Under 250.000	1.000

Som konsekvens af EU-retten foreslås som stk. 7 en bestemmelse, hvorefter reglerne om efterlevelshjælp fraviges, i det omfang EU-koordinationsreglerne om vandrende arbejdstageres og selvstændiges sociale sikring gør det nødvendigt. EU-retten fører således til, at lovforslagets bestemmelser om ophold og samliv m.v. må fraviges for denne personkreds. Det er hensigten, at afgørelseskompetencen i sager, hvor den berettigede ikke har ophold her i landet, henlægges til Den Sociale Sikringsstyrelse, og at staten afholder udgifterne til efterlevelshjælpen fuldt ud i disse sager. Regler herom vil blive fastsat i en bekendtgørelse. Det er endvidere hensigten, at Den Sociale Sikringsstyrelses afgørelser på dette område skal kunne indbringes for Den Sociale Ankestyrelse. Forslag herom vil indgå i et selvstændigt forslag til ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Til nr. 2

Det foreslås, at staten refunderer en kommunes udgifter til efterlevelseshjælp med 50 pct.

Til nr. 3

Det foreslås, at satserne reguleres én gang årligt med satsreguleringsprocenten.

Til § 2

Til nr. 1-3

Efter gældende regler kan en pensionist, hvis ægtefælle/samlever afgår ved døden, først overgå til reglerne om udbetaling af pension til enlige fra den 1. i måneden efter, at pågældendes ægtefælle/samlever er afgået ved døden. En pensionist, der fx er gift med en efterlønsmodtager, overgår således først til enligstatus fra den 1. i måneden efter ægtefælle/samleverens dødsfald selv om udbetaling af efterløn ophører med virkning fra dødsfaldstidspunktet.

Det nuværende regelsæt tilgodeser derfor ikke i tilstrækkeligt omfang hensynet om en hurtig tilpasning af efterlevende pensionisters rettigheder til ændrede vilkår efter en evt. ægtefælle/samleveres dødsfald.

Det foreslås derfor, at pensionen til en pensionist, hvis ægtefælle eller samlever dør, omregnes til enligstatus med virkning fra dagen efter, at dødsfaldet har fundet sted.

Forslaget omfatter alle pensionister - uafhængigt af om pensionistens ægtefælle/samlever var pensionist.

Dette betyder, at en pensionist, der er gift eller samlevende med fx en efterlønsmodtager fremover vil overgå til enligstatus fra dødsfaldstidspunktet.

Forslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte forslag om ændring af lov om social pension (Ophør af pensionsudbetaling på dødsfaldstidspunktet).

Til nr. 4

Forslaget er en konsekvens af forslaget om indførelse af efterlevelseshjælp i aktivloven. Forslaget om efterlevelseshjælp betyder, at pensionister fremover vil kunne modtage efterlevelseshjælp på lige fod med andre, hvis deres økonomiske forhold berettiger her-til.

Til § 3

Lovforslaget foreslås at træde i kraft den 1. april 2000.

I de tilfælde, hvor dødsfaldet indtræder før den 1. april 2000, ydes der hjælp efter de gældende regler. Dette betyder for samgifte pensionister, hvor den ene afgår ved døden f.eks. 31. marts 2000, at der vil kunne udbetales efterlevelsespension fra den 1. april 2000 og 3 måneder frem. Samtidig betyder forslaget, at der ikke vil være ret til efterlevelseshjælp, hvis dødsfaldet indtræder inden den 1. april 2000.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 707 af 29. september 1998, som senest ændret ved § 15 i lov nr. 353 af 2. juni 1999, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 85 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 10 a

Hjælp til efterlevende

Efterlevelseshjælp

§ 85 a. Kommunen yder efter ansøgning efterlevelseshjælp efter reglerne i stk. 2-8 til personer, hvis ægtefælle eller samlever afgår ved døden.

Stk. 2. Hjælpen er betinget af, at efterlevende levede sammen med afdøde på fælles bopæl her i landet i de seneste 3 år forud for dødsfaldet.

Stk. 3. Hjælpen kan højst udgøre 10.000 kr. og ydes til efterlevende, hvis beregnede årsindtægt ikke overstiger 160.000 kr. Ved en beregnet årsindtægt over det i 1. pkt. nævnte nedsættes hjælpen og bortfalder helt ved en beregnet årsindtægt, der overstiger 250.000 kr.

Stk. 4. I opgørelsen af den beregnede årsindtægt indgår den efterlevendes beregnede personlige årsindtægt herunder eventuelle indtægter, der måtte tilkomme efterlevende som følge af dødsfaldet. Endvidere indgår efterlevendes formue og formuerettigheder over 100.000 kr., herunder formuerettigheder som udløses som følge af dødsfaldet. I de tilfælde, hvor der ikke finder skifte sted, indgår afdødes og den efterlevende ægtefælles formue og formuerettigheder, der overstiger 100.000 kr. De beløb, som opgøres efter 2. og 3. pkt., medregnes med 30 pct.

Stk. 5. Hjælpen udbetales snarest muligt efter ansøgningstidspunktet.

Stk. 6. Hvis der foreligger forhold, der viser, at efterlevendes beregnede årsindtægt kun kan fastslås med betydelig usikkerhed, udbetales efterlevelseshjælpen med et a conto beløb.

Stk. 7. I det omfang, det følger af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971, og den tilhørende EØS-aftale, fraviges bestemmelserne om efterlevelseshjælp for personer, der efter denne forordning og EØS-aftalen er omfattet af dansk lovgivning om social sikring.

Stk. 8. Socialministeren fastsætter regler om afgrænsning af modtagere, opgørelse af indtægt og formue samt graduering af hjælpen og efterfølgende opgørelse af den beregnede hjælp. Endvidere fastsætter socialministeren regler om afgørelseskompetencen m.v. for personer, som er omfattet af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 og den tilhørende EØS-aftale.«.

§ 106. Staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til hjælp i særlige tilfælde efter kapitel 10.

2. I § 106 indsættes som 2. pkt.:

»Staten refunderer 50 pct. af en kommunes udgifter til efterlevelseshjælp efter kapitel 10 a.«.

§ 109. En gang årligt den 1. januar reguleres med satsreguleringsprocenten efter lov om en satsreguleringsprocent de beløb, der er nævnt i:

- 1) §§ 25, 26 og 28 om hjælp til forsørgelse og særlig hjælp til visse persongrupper.
- 2) § 27, stk. 2, om et støttebeløb til familier med børn under 18 år.
- 3) § 30 om indtægtsfradrag for ægtepar omfattet af § 26, stk. 2.
- 4) § 31 om fradrag for arbejdsindtægter m.v.
- 5) § 36 om beskæftigelsestillæg og timebeløb under aktivering.
- 6) § 52, stk. 4, om grænsen for halv revalideringsydelse og tillæg.
- 7) Foreslås ændret ved L 4.
- 8) Foreslås ophævet ved L 4.
- 9) Foreslås ændret ved L 4
- 10) Foreslås ophævet ved L 4

3. I § 109, stk. 1, indsættes som nr. 11:

»11) § 85 a om efterlevelseshjælp.«.

§ 2

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 22 af 14. januar 1998, som senest ændret ved lov nr. 287 af 12. maj 1999, foretages følgende ændringer:

§ 39. Pensionen fastsættes hver 1. januar på grundlag af indtægten opgjort efter §§ 27-29.

Stk. 2. Pensionen omregnes i løbet af året,

- 1) hvis indtægtsgrundlaget ændres mere end rent midlertidigt og en beregning på grundlag af den forventede fremtidige indtægt fører til en ændring af pensionens størrelse, eller
- 2) hvis der sker en ændring af de personlige forhold, som har betydning for pensionens størrelse.

Stk. 3. Omregning, jf. stk. 2, sker med virkning fra den 1. i måneden efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget oplysninger om de ændrede forhold. Hvis oplysning om ændringer, jf. stk. 2, der medfører forhøjelse af pensionen, modtages af kommunalbestyrelsen senere end tidspunktet for ændringen, omregnes pensionen med tilbagevirkende kraft fra tidspunktet for ændringen, dog højest for en periode på 6 måneder fra tidspunktet for modtagelsen af oplysningerne, jf. 1. pkt.

Stk. 4. Socialministeren kan fastsætte regler, der sikrer, at kommunalbestyrelsen modtager oplysninger, der har betydning for den årlige fastsættelse og omregning af pensionen.

§ 48. Dør den ene af de to samlevende ægtefæller, der begge modtager pension, har den længstlevende ret til ægtefællernes sammenlagte pensioner i 3 måneder fra udgangen af den måned, hvori dødsfaldet fandt sted.

1. I § 39, stk. 2, nr. 2, ændres »størrelse.« til: »størrelse, herunder«.

2. I § 39, stk. 2, indsættes som nr. 3:

»3) hvis pensionistens ægtefælle eller samlever dør.«.

3. § 39, stk. 3, ophæves og i stedet indsættes:

»Stk. 3. Omregning, jf. stk. 2, nr. 1 og 2, sker med virkning fra den 1. i måneden efter, at kommunalbestyrelsen har modtaget oplysninger om de ændrede forhold. Omregning, jf. stk. 2, nr. 3, sker med virkning fra dagen efter pensionistens ægtefælles eller samlevers dødsfald.

Stk. 4. Hvis oplysning om ændringer, jf. stk. 2, der medfører forhøjelse af pensionen, modtages af kommunalbestyrelsen senere end tidspunktet for ændringen, omregnes pensionen med tilbagevirkende kraft for tidspunktet for ændringen, dog højest for en periode på 6 måneder fra tidspunktet for modtagelsen af oplysningerne, jf. stk. 3.«.

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

4. § 48 ophæves.

Til lovforslag nr. L 137. Skriftlig fremsættelse (7. december 1999)

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg tillader mig herved for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik og lov om social pension (Efterlevelshjælp, ophævelse af efterlevelsespension m.v.)

(Lovforslag nr. L 137).

Lovforslaget er et led i udmøntningen af aftalen om finansloven for 2000 mellem Regeringen og SF, CD og EL.

I dag er det kun pensionister, der er gift med pensionister, der er sikret en efterlevelsesyddelse i form af efterlevelsespensionen. Med nærværende forslag sikres såvel samlevende som samlevende gifte (herunder registrerede partnere) mulighed for efterlevelshjælp, således også personer, der modtager efterløn eller er på kontanthjælp. Hjælpen er ikke længere afhængig af status som pensionist, og omfatter hermed både pensionister og ikke-pensionister.

Hjælpen, der er skattepligtig, er således et supplement for de grupper, der ikke er dækket af arbejdsmarkedspensions- og forsikringssystemerne eller ikke modtager tilstrækkelige beløb herfra eller i øvrigt har ringe indtægter eller formue.

Hjælpen kan højst udgøre 10.000 kr. og ydes til efterlevende, hvis beregnede årsindtægt ikke overstiger 160.000 kr. Ved en beregnet årsindtægt over det i 1. pkt. nævnte nedsættes hjælpen og bortfalder helt ved en beregnet årsindtægt, der overstiger 250.000 kr. I opgørelsen af den beregnede årsindtægt indgår den efterlevendes beregnede personlige årsindtægt herunder even-

tuelle indtægter, der måtte tilkomme efterlevende som følge af dødsfaldet. Endvidere indgår efterlevendes formue og formuerettigheder over 100.000 kr. I de tilfælde, hvor der ikke finder skifte sted, indgår afdødes og den efterlevende ægtefælles formue og formuerettigheder, der overstiger 100.000 kr. De beløb, som opgøres efter 2. og 3. pkt., medregnes med 30 pct.

Ydelsen er ikke eksportabel. Forslaget vil dog få betydning for de personer, der i medfør af konventioner med andre lande eller af forordning (EØF) nr. 1408/71 om vandrende arbejdstageres og selvstændige erhvervsdrivendes sociale sikring, er berettiget til at modtage hjælp til efterladte fra Danmark. Denne personkreds vil i tilfælde, hvor betingelserne i forslaget er opfyldt, få ret til efterlevelshjælpen.

Som følge af forslaget om indførelse af en efterlevelshjælp i lov om aktiv socialpolitik foreslås som en konsekvens heraf, at reglen om efterlevelsespension i pensionslovens § 48 afskaffes.

Endvidere foreslås det, at pensionen til en pensionist, hvis ægtefælle eller samlever dør, omregnes med virkning fra dagen efter, at dødsfaldet indtræder.

De foreslåede ændringer skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte lovforslag om ændring af lov om social pension vedrørende opbør af udbetaling af pension.

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.